

भारत का राजपत्र

The Gazette of India

भारतनुं राजपत्र

दसाधारण
EXTRAORDINARY
असाधारण

भाग-४ खण्ड-१
PART VIII Section 1
भाग ८ विभाग-१

प्राधिकार से प्रकाशित
PUBLISHED BY AUTHORITY
प्राधिकारी प्रकाशित

नं.-१] नई दिल्ली, शनिवार 14 जनवरी, 1989/24 पौष, 1910, (शक) [खण्ड-६
No.-1] NEWDELHI, SATURDAY 14 JANUARY, 1989/24, PAUSH, 1910 (SAKA) [VOL.-6
अंक-१] नवी दिल्ली, शनिवार १४ अनुवादी, १९८९/२४ पौष, १९१० (शक) [वेद्यम-६

इस भाग में भिन्न पृष्ठ संख्या दी जाती है, जिसकी यह अलग संकलन के रूप में रखा जा सके

Separate paging is given to this Part in order that it
may be filed as a separate compilation.

आ भाग अवधि पाना नंबर आपेक्षा हो, जेथी ते अवधि संग्रह तरीके क्षर्हिल करी थाक्ये।

विधि और न्याय मंत्रालय

(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, 14 जनवरी, 1989/24 पौष, 1910 (शक)

(1) दि मेडिसिनल एन्ड टोयलेट प्रिपेरेशन्स (एक्साइझड्यूटी) एकट, 1955 (सन 1955 का 16) (2) दि प्रोटेक्शन ओफ सिविल राइट्स एकट, 1955 (सन 1955 का 22) और (3) दि सोसायटीज रजिस्ट्रेशन एकट, 1960 (सन 1960 का 21) के निम्न लिखित गुजराती अनुवाद राष्ट्रपति के प्राधिकार से प्रकाशित किये जाते हैं और प्राधिकृत पाठ (केन्द्रीय विधि) अधिनियम, 1973 (सन 1973 का 50) की धारा 2 के खंड (क) के अधीन ये गुजराती भाषा में उनके प्राधिकृत अनुवाद समझे जाएँगे।

(Price : Rs. 5-00)

ભારતન્ય શાજપત્ર, અસાધારણ
GAZETTE OF INDIA, EXTRAORDINARY

[ભાગ—૮
[PART VIII]

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE

(LEGISLATIVE DEPARTMENT)

NEW DELHI, DATED 14 JANUARY, 1989/24 PAUSH, 1910 (SAKA)

The translations in Gujarati of the following Acts, namely:—

(1) The Medicinal and Toilet preparations (Excise Duties) Act, 1955 (16 of 1955), (2) The Protection of Civil Rights Act, 1955 (22 of 1955); and (3) The Societies Registration Act, 1860 (21 of 1860) are hereby published under the Authority of the President and shall be deemed to be the authorised translation thereof in Gujarati under clause (a) of section 2 of the Authoritative texts(Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973)

વિધિ અને ન્યાય મંત્રાલય

(વિધાયી વિભાગ)

નવી દિલ્હી, ૧૪મી જાન્યુઆરી, ૧૯૮૯/૨૪ પૌષ, ૧૯૧૦ (શક)

નીચેના અધિનિયમનું, એટલે કે (૧) ધી મેડિસિનલ એન્ડ ટોયલેટ પ્રિપેરેશન્સ (એક્સિસાઇઝ ડ્યુટીઝ) એક્ટ, ૧૯૫૫ (સન ૧૯૫૫નો ૧૬મો), (૨) ધી પ્રોટેક્શન ઓફ સિવિલ રાઈટ્સ એક્ટ, ૧૯૫૫ (સન ૧૯૫૫નો ૨૨મો) અને (૩) ધી સોસાયટીઝ રજિસ્ટ્રેશન એક્ટ, ૧૮૬૦ (સન ૧૮૬૦નો ૨૧મો) નું નીચેનું ગુજરાતી ભાષાંતર, આથી, ચાષ્પતિના પ્રાધિકાર હેઠળ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે અને પ્રાધિકૃત પાઠ (કન્ફીય કાયદા) અધિનિયમ, ૧૯૭૩ (સન ૧૯૭૩ના ૫૦મા) ની કલમ ૨નાખંડ (ક)હેઠળ તે, તેનું અધિકૃત ગુજરાતી ભાષાંતર છે ઓમ ગણાયે. —

સ્વી ચ્ય

I N D E X

અધિનિયમનું નામ

પૃષ્ઠાંક

Name of the Act

Page No.

૧. ઔષ્ણીય અને પ્રસાધનીય જગત (ઉત્પાદ શુળ્ક) અધિનિયમ, ૧૯૫૫
(સન ૧૯૫૫નો ૧૬ મો).

1. The Medicinal and Toilet Preparations (Excise Duties) Act, 1955
(16 of 1955) 3

2. નાગરિક હક રક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૫૫
(સન ૧૯૫૫નો ૨૨ મો)

2. The Protection of Civil Rights Act, 1955 (22 of 1955) .. 15

3. મંડળી રજિસ્ટ્રેશન અધિનિયમ, ૧૮૬૦

(સન ૧૮૬૦નો ૨૧ મો)

3. The Societies Registration Act, 1860 (21 of 1860) 25

ઓપરીય અને પ્રસાધનીય બનાવટ (ઉત્પાદ શુલ્ક)
અધિનિયમ, ૧૯૫૫

કષમાની જોડવણી.

પ્રારંભિક

૧. ટૂકી સંશા, વ્યાપિત અને આરંભ.

૨. વ્યાખ્યા.

શુલ્ક લેવા અને વસૂલ કરવા બાબત.

૩. કેટલાક માલ ઉપર ઉત્પાદ શુલ્ક લેવા અને વસૂલ કરવા બાબત.

૪. શુલ્કપાત્ર માલની બનાવટ માટે પૂરા પાડેવા આલોહોલ, વગેરે ઉપરના શુલ્કનું રિબેર્ટ.

૫. સરકારની વેણી રકમાની વસૂલાત.

૬. કેટલાક કામો લાઈસન્સને અધીન રહેશે.

૭. ગુના અને શિક્ષા.

૮. માલ સરકાર દાખલ કરવાનો હુકમ કરવાની ન્યાયાવયોની સત્તા.

અધિકારીઓ અને જમીન ધરાવના શરીરોની સત્તા અને ફરજે.

૯. ધરપકડ કરવાની સત્તા.

૧૦. આ અધિનિયમ હેઠળની તપાસોમાં પુરાવો આપવા અને દસ્તાવેજો રજૂ કરવા વ્યક્તિઓને સમન્સથી બોલાવવાની સત્તા.

૧૧. ઉત્પાદશુલ્ક અધિકારીઓને મદદ કરવાનું અધિકારીઓ માટે જરૂરી છે.

૧૨. જમીનના માલિકોએ અથવા તેના કબજેદારોએ પ્રતિબંધિત શુલ્કપાત્ર માલ બનતો હોવાની જરૂર કરવા બાબત.

૧૩. ગુનાઓ અંગે મૂક સંમન્તિ માટે શિક્ષા.

૧૪. કેવી રીતે જડતી અને ધરપકડ કરવી તે બાબત.

૧૫. ધરપકડ કરાયેલી વ્યક્તિઓ અંગે વ્યવસ્થા.

૧૬. ઉત્પાદશુલ્ક અધિકારીઓ પાસે મોકલી આપવામાં આવેલી ધરપકડ કરાયેલી વ્યક્તિઓ સામે તેઓઅ કેવી રીતે તપાસ કરવી તે બાબત.

૧૭. ઉત્પાદશુલ્ક અધિકારીએ કરેલી ત્રાસદ્યક જડતી, જગતી, વગેરે.

૧૮. ફરજ ઉપરના ઉત્પાદશુલ્ક અધિકારીની કાર્યવ્યુતિ.

પૂરક જોગવાઈઓ.

૧૯. નિયમો કરવાની સત્તા.

૨૦. દાવાઓને બાધ અને દાવાઓની તથા અન્ય કાનૂની કાર્યવાહીની મુદત.

૨૧. રદ કરવા બાબત અને અપવાદ.

અનુસૂચિ.

૧૯૮૫ નાના પ્રસાધનીય બનાવટ (ઉત્પાદ શુલ્ક) અધિનિયમ, ૧૯૮૫

(સન ૧૯૮૫નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૧૬)

ભારત સરકાર દ્વારા ૦૧૦૨ અધિનિયમ ક્રમાંક ૧૬ માટે [૨૭મી એપ્રિલ, ૧૯૮૫]

[સન ૧૯૮૭ના માર્ય મહિનાની ૧૫મી તારીખ અમલમાં હોય તે પ્રમાણે]

આદ્યાત્માલ, કેદી ઔપધીય અથવા કેદી પદાર્થવાળી ઔપધીય અને પ્રસાધનીય બનાવટો ઉપર ઉત્પાદ શુલ્કના
બેચા અને વસૂલ કરવા આટે જોગવાઈ કરવા બાબત અધિનિયમ.

સંસદ ભારતના ગાંધીજિયના છૃદ્દી વર્ષમાં નીચેનો અધિનિયમ કરે છે :—

ઘ્રાંબિક

૧. (૧) આ અધિનિયમ ‘ઔપધીય અને પ્રસાધનીય બનાવટ (ઉત્પાદશુલ્ક) અધિનિયમ, ૧૯૮૫’ કહેવાશે.
દૂંડી સૌશા,
વ્યાપિત અને
આરંભ.

(૨) તે સમગ્ર ભારતને વાગ્ય પડે છે.

(૩) કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્યપત્રમાં જાહેરતામાટી નક્કી કરે તે વિતરણ કરે અનુભવમાં આવશે.

૨. આ અધિનિયમમાં, સંદર્ભથી અન્યથા અપેક્ષિત ન હોય, તો,—

(ક) “આદ્યાત્માલ” એટલે C_2H_5O નું રાસાયનિક નામ્યોજન ધરાવતો ગમે વેઠલા કસ અનુશુદ્ધ
વાવાઓ એથિલ આદ્યાત્માલ;

(કુ) “કોકાના લ્યુપ્ટાટ” એટલે—

(૧) કાણું કોકેન એટલે કે કોકોનાં પાંડાંનું કોઈ સત્ત્વ નેચે ઉપયોગ ગ્રાન્યશે કે પણ શીતે કોકેનના
ઉત્પાદન માટે કરી શકાય છે;

(૨) એકગ્રાનિન, એટલે કે ક્રોહો-એકગ્રાનિન, જેનું રાસાયનિક સૂત્ર $2H_{15}NO_3 \cdot H_2O$ અને વેચે
એકગ્રાનિનના તમામ લ્યુપ્ટાટ કેમાંથી, તે મેળવી શકાય છે; અને

(૩) કોકેન એટલે-મૈથિલ-બેન્જાઈન-લેવો-એકગ્રાનિન, જેનું રાસાયનિક સૂત્ર $C_{17}H_{21}NO_4$ છે અને
લેનાં શારો;

(ક્ષ) “કોકાના પાંટાં” એટલે—

(૧) કોઈ કોકાના છોડનાં એટલે શીરીશ્રોકાઈલન કોકો (લીઝ્ક) અને એરીશ્રોકાઈલન નીવા-ગ્રેનટશે
(હીયરન) અને તેની જતોના તથા આ વંશની કોઈ અન્ય જર્તિના, જેને કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્યપત્રમાં જોહેરનાંથી
દ્વારા આ અધિનિયમના હેતુઓ માટે કોકાના છેડ તરીકે જાહેર કરે તેના પાંડાં અને નવી ડાળખી; અને

(૨) નિષ્પ્રભાવી પદાર્થ, સહિત હોય કે તે વિના લેનું કોઈ ભિન્નાં;

(૫) “વસૂલ કરવાની સુરક્ષા” એટલે કેન્દ્ર સરકાર અથવા, મધ્યપ્રસંગ, આ અધિનિયમ હેઠળ વેવાનું શુલ્ક
વસૂલ કરવા હક્કાર હોય ત રાજ્ય સરકાર;

(ખખ) “અદ્યાત્માલની લ્યુપ્ટાટ” એટલે—

(૧) ઔપધીય અદ્યાત્માલ, એટલે કે ઓનું અદ્યાત્માલ જેમાં તેને ઔપધીય ઉપયોગ માટે અનક્ષી કરવા આવશ્યક

આ. સા. ભાગ-૮ ગેઝેટ-૬૨૨-૨

(૨) તેથાર કરેલું અહીંણ, એટલે અહીંણને ધૂમપાન માટે અનુકૂળ સંવમાં પરિવર્તિત કરવા માટે ડિફ્ટ કોઈ કુમબધ સંકિયાઓ દ્વારા પ્રાપ્ત અહીંણની કોઈ બનાવટ અને અહીંણનું ધૂમપાન કર્યા પછી, બાકી રહેલ કોઈ ચૂરો કે અન્ય અવશેષ;

(૩) “મોઝિન” એટલે અહીંણનું મુખ્ય આલ્કોહોલ, જેણું રાસાયણિક સૂત્ર $C_{17}H_{19}NO_3$ એ અને તેના ક્ષારા, તેના વ્યુત્પાદ;

(૪) “શુલ્કપાત્ર માલ્વ” એટલે આ અવિનિકમ હેઠળ લેવાના ઉત્પાદ શુલ્કને અધીન છે તેવી, અનુસૂચિમાં નિર્દિષ્ટ કરેલી ઔપધીય અને પ્રસાધનીય બનાવટો;

(૫) “ઉત્પાદ શુલ્ક અધિકારી” એટલે કોઈ ચલ્યાના ઉત્પાદ શુલ્ક વિભાગના અધિકારી અને તેમાં, આસ્પદાયનિકમ હેઠળ ઉત્પાદ શુલ્ક અધિકારીની તમાર, સત્તા અથવા તે પૈકીની કોઈ સત્તા વાપરવા માટે વસૂલ કરનારો ચરકાર તેને સત્તા આપી દોય તેવી કોઈ વ્યક્તિનો સમાવેશ નાં છે;

(૬) દેશી ભાંગગાંઝા (ક્રિપ્ટ) એટલે,—

(૧) દેશી ભાંગગાંઝા છોડ (ક્રોનિકસ સત્તિવા એલ)ના પાંદડા, નાના સાંડા અને કૂલ કે ફળની ટોય, ક્રમાં ભાંગ, સિલ્વ કે ગાંઝ તરીકે જાળ્યા તમામ સ્વરૂપોનો સમાવેશ થાય છે;

(૨) ચરણ એટલે કે દેશી ભાંગગાંઝા છોડમાંથી પ્રાપ્ત રાખ (રિજિન) જેની ઉપર પેક કરવા અથવા હેરફેર કરવા માટે જરૂરી હોય તે સિવાયની કોઈ કિયા કરવામાં આવી ન હોય;

(૩) દેશી ભાંગગાંઝા ઉપર્યુક્ત સ્વરૂપો પૈકીના કોઈપણ સ્વરૂપનું મિશ્રણ, પછી તે નિષ્પ્રભાવી પદાર્થો સહિત હોય કે તે વિના હોય અથવા તેમાંથી બનાવેલું કોઈ પૌણું; અને

(૪) દેશી ભાંગગાંઝા ઉપર્યુક્ત સ્વરૂપો પૈકીના કોઈપણ સ્વરૂપનું કોઈ સત્તા કે ટિકચર;

(૫) “અનાવટ” માં કોઈ શુલ્કપાત્ર માલ્વની બનાવટ પૂરી કરવા માટેની આનુષ્ણિક કે સહાયક પ્રક્રિયાને સમાવેશ થાય છે;

(૬) “ઔપધીય બનાવટ” માં મનુષ્યો અથવા પ્રાણીઓના અંતરિક કે બાબા ઉપયોગ માટે તેથાર કરેલા ઉપાય કે પ્રિસ્ક્રિપ્શન હોય એવા તમામ ઔપધીયાના અને મનુષ્યો અથવા પ્રાણીઓના રોગના ઉપયાર, પીઠાથમન કે નિવારણ માટે ઉપયોગમાં વેવા ધારેલા તમામ પદાર્થના સમાવેશ થાય છે;

(૭) “કેદી ઔપધીય” અથવા “કેદી પદાર્થ” એટલે એવો પદાર્થ, કે જે કોકાનાં પાંદડા હોય અથવા કોકાનાં વ્યુત્પાદ હોય અથવા અહીંણ અથવા અહીંણના વ્યુત્પાદ હોય અથવા ભારતીય દેશી ભાંગગાંઝા હોય અને જે કોઈ અન્ય પદાર્થ મનુષ્યમાં પરવશતા, સહનશીલતા અને વર્જનના વિશેષ કાર્યરત કે ઉત્પન્ત કરવાને સમર્થ હોય અને જેને કેન્દ્ર ચરકાર, સંસ્કૃતમાં જાહેરનામા દ્વારા, કેદી ઔપધીય અથવા કેદી પદાર્થ તરીકે જાહેર કરે તેવા બોજ કોઈ પદાર્થની તેમાં સમાવેશ થાય છે;

(૮) “અહીંણ” એટલે—

(૧) ખસ્યખસના છોડ (પિપેયર સોમનીક્રિમ એલ)ના ડોડા, પછી તે તેના મૂળ સ્વરૂપના હોય કે ક્રાપેલા હોય, ખાંદેલા હોય અથવા ભૂડો કરેલા હોય અને તેમાંથી રસ કાઢી લેવામાં આવ્યો હોય કે ન હોય;

(૨) પેક કરવા અને હેરફેર કરવા માટે જરૂરી હોય તે સિવાયની કોઈ પ્રક્રિયા જેના ઉપર કરવામાં આવી ન હોય એવા ખસ્યખસના ડોડાઓને કુદરતી રીતે જમી ગયેલો રસ; અને

(૩) અહીંણના ઉપરના સ્વરૂપો પૈકીના કોઈપણ સ્વરૂપનું નિષ્પ્રભાવી પદાર્થવાળું કે તે વગરનું મિશ્રણ;

અને તેમાં આદીશના કોઈ વૃત્તપાદનો સમાવેશ થાય છે;

(૬) "દરાવેલુ" એટલે આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલા નિયમોથી દરાવેલુ;

(૭) "પ્રસાધનીય બનાવટ" એટલે માનવ શરીરના પ્રસાધનમાં અથવા કોઈ પ્રકારના પોપાડને સુવાસિત કરવામાં વાપરવા માટેની કોઈ બનાવટ અથવા રંગ, ચામ્પી, વાળ કે દાંત સ્વચ્છ કરવા, સુધારવા અથવા તેમાં ફેરફાર કરવા માટેના કોઈ પદાર્થ અને તેમાં, દુર્ઘાનાગત અને સુગંધી પદાર્થનિંમાં સમાવેશ થાય છે.

શુલ્ક બેવા અને વસૂલ કરવા બાબત

૩. (૧) ભારતમાં બનાવેલા તમામ શુલ્ક પાત્ર માલ ઉપર, અનુસૂચિમાં નિર્દિષ્ટ કરેલા દરે, ઉત્પાદક શુલ્ક બેવામાં આવશે.

કેટલાક
માલ ઉપર
ઉત્પાદ શુલ્ક
બેવા અને
વસૂલ કરવા
બાબત.

(૨) ઉપર્યુક્ત શુલ્ક,

(ક) શુલ્કપાત્ર માલ બોન્ડની શરતોની રૂએ બનાવેલ હોય, ત્યારે જે રાજ્યમાં એવો માલ, વેરાપાત્ર માલ રાજ્યની વખતમાંથી ઘરવપણું માટે દૂટો કરવામાં આવ્યો હોય તે રાજ્યમાં બેવાનું થશે. પછી આનું રાજ્ય માલ ઉત્પન્ન કરનાર રાજ્ય હોય કે ન હોય;

"(ખ) શુલ્કપાત્ર માલ બોન્ડની શરતોની રૂએ બનાવેલ ન હોય, ત્યારે જે રાજ્યમાં આવા માલનું ઉત્પાદન થતું હોય, તે રાજ્યમાં બેવાનું થશે.

(ગ) આ અધિનિયમમાંની અન્ય જોગવાઈઓને અધીન રહીને, દરાવવામાં આવે તેવી રીતે ઉપર્યુક્ત શુલ્ક વસૂલ કરનું જોઈશે.

૨૫. કોઈ શુલ્કપાત્ર માલની બનાવટમાં ઘટક તત્વ તરીકે વાપરવાના આલોહોલ, કેઢી ઔપય અથવા કેઢી પદાર્થના સંબંધમાં તે સમયે અમલમાં હોય તેવા કોઈ કાયદા હેઠળ ઉત્પાદક શુલ્ક ચૂકવ્યા વિના તે માલ બનાવવા દેવામાં આવે, તો તે શુલ્કપાત્ર માલ, આ કલમના અર્થ મુજબ બોન્ડની શરતોની રૂએ બનાવેલા કહેવાશે.

૪. કોઈ શુલ્કપાત્ર માલના બનાવનારને, એવા માલના ઘટક તત્વ તરીકે વાપરવા માટે આલોહોલ, કેઢી ઔપય અથવા કેઢી પદાર્થ, વસૂલ કરનારી સરકાર દ્વારા અથવા તેના અધિકાર હેઠળ પરો પાડવામાં આવેલ હોય અને એ રીતે ગુરૂ પાડેલ માલ ઉપર ઉત્પાદ શુલ્ક, તે સમયે અમલમાં હોય તેવા કોઈ કાયદા હેઠળ એવી સરકારે અગાઉ વસૂલ કર્યું હોય, ત્યારે વસૂલ કરનારી સરકારે, આ અર્થ તેને અરજી કરવામાં આવ્યો, આ અધિનિયમ હેઠળ બેવાના ઉત્પાદ શુલ્કના સંબંધમાં એ રીતે વસૂલ કરેલું શુલ્ક, આ અધિનિયમ હેઠળ બેવાના શુલ્ક કરતાં જરૂરું વધુ હોય તેવા કોઈ વધારો હોય, તો તેનું, આવા બનાવનારને રિબેટ આપવું જોઈશે.

શુલ્કપાત્ર
માલની
બનાવટ માટે
ખૂબું પાડેલા
આલોહોલ
વાગેરે ઉપરના
શુલ્કનું
રિબેટ.

૫. આ અધિનિયમની અથવા તે હેઠળ કરેલા નિયમોની જોગવાઈઓ પેડીની કોઈપણ જોગવાઈ હેઠળ વસૂલ કરનારી સરકારને ચૂકવવાના ઉત્પાદ શુલ્કના અને કોઈપણ પ્રકારની અન્ય કોઈ રકમોના સંબંધમાં, એવું શુલ્ક બેવા અથવા એવી રકમો ભરવાની ફરજ પાડવા અંગે સદરહુ નિયમોથી અધિકૃત ઉત્પાદ શુલ્ક અધિકારી, જે વ્યક્તિ પાસેથી એવી રકમો વસૂલ કરવાની કે બેણું હોય તે વ્યક્તિના, તે અધિકારી હસ્તકનાં કે તેના નિકાલ કે નિયંત્રણ હેઠળના નાણુંમાંથી એ રીતે ચૂકવવાની રકમ કાપી લઈ શક્યે અથવા એવી વ્યક્તિની માલિકીના શુલ્કપાત્ર માલ ટાંચમાં લઈ તે વેચીને તે રકમ વસૂલ કરી શક્યે; અને જો બેવાની રકમ એ રીતે વસૂલ ન થાય, તો તે, તે રકમ ભરવા માટે જવાબદાર વ્યક્તિ પાસે બેણું થતી રકમ નિર્દિષ્ટ કરનું પોતે સહી કરેલું પ્રમાણપત્ર રોપાર કરીને, તે વ્યક્તિ જયાં રહેની હોય અથવા પોતાને ધંધો કરતી હોય તે નિલખાના કલેકટરને મેકલી શક્યે અને સદરહુ કલેકટરે એવું પ્રમાણપત્ર મળ્યે, તેમાં નિર્દિષ્ટ કરેલ રકમ, જમીન મહેસૂલની બાકી હોય એ રીતે સદરહુ વ્યક્તિ પાસેથી વસૂલ કરવાની કાર્યવાહી કરવી જોઈશે.

સરકારની
બેણું રકમાની
વસૂલાત.

૬. (૧) કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્યપત્રમાં જાહેરનામા દ્વારા એવી જોગવાઈ કરી શક્યે કે જાહેરનામામાં નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તે તારીખથી કોઈ વ્યક્તિઓ, આ અધિનિયમ હેઠળ આપવામાં આવેલ અધિકાર હેઠળ અનુસાર એવું તે સિવાય, કોઈ શુલ્કપાત્ર માલ અથવા એવા માલના નિર્દિષ્ટ કરેલ પાત્રો અથવા એવા પાત્રોના બેણું ઉત્પાદન કરું કે તેનું બનાવટ-કામ કરનું નહિએ.

કેટલાંક કામો
બાઈસન્સને
અધીન રહેશે.

(૨) પેટા-ક્વામ (૧) હેઠળનું દરેક લાઈસન્સ દ્રાવવામાં આવે શેડો-વિસ્તાર કોઈ હોય તેણે જો માટે તેટલી મુદ્દત માટે, તેવાનિયે વાગ્યો અને થરનોન અર્ધીન અને એવા નમૂનામાં અને દ્રાવવામાં આવે તેવી વિગતો ચાયે આપવામાં આપશે.

જુના અને
શિક્ષા.

જુના અને શિક્ષા. (૨)

(૩) ક્વામ હેઠળ કાઢેલા કાહેરનામાની જૈગવાઈઓ મેડિની કોઈપણ લેગસ્યરનું ઉલ્લંઘન કરે; અથવા

(૪) આ અધિનિયમ હેઠળ ભરવાનું કોઈ ઉત્પાદ-શુલ્ક ભરવાનું થાયે, અથવા

(૫) આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલી નિયમોની રૂએ આપણવી આપણેક કોઈ માહિતી આપવાનું ચૂકે અથવા (પોતે અપેંચી માહિતી સાચી હોવાની તેની માન્યતા હોય, જે સાબિત કરવાનો બોલ્ચ તેવા ઉપર રહેશે, તે સિવાય) જોઈ માહિતી આપે; અથવા

(૬) એં (૫) અથા એં (૫)માં જ્ઞાનવેચો કોઈ ગુનો કરવાની એથિશુ કરે કે તેમાં મટટ કરે,

તો તે, એવા દરેક ગુના માટે છ મહિના સુધીની મુદ્દતની કેટની અથવા બે હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની શિક્ષાને અથવા તે બન્ને શિક્ષાને પાત્ર થયો.

જુના અને શિક્ષા. (૩)

માલ સરકાર
દાખલ
કરવાનો
હુકમ
કરવાની
ન્યાયાલયોની
સત્તા.

૮. ક્વામ હેઠળના કોઈ જુનાની હિન્સાની કાર્યવાહી કરતું ન્યાયાલય જેને અંગે આ અધિનિયમ હેઠળનો કોઈ ગુનો થયો હોવાની પોતેની આપણો થાય તેવા કોઈ શુદ્ધપાત્ર માલ, વસુદેવ કરનારો સરકારને પ્રાપ્ત થાય તે રીતે સરકાર દાખલ કરવાનો હુકમ કરી શકશે અને જેના વડ ગુનો કરવામાં આવ્યો હોય તેવા કોઈ આલોઝેલ, અંધ્યારા કે પદથોડા અને એવો કોઈ માલ અથવા ચીજવસ્તુઓ જેમાં હોય તેવાં કોઈ પાત્રો, એકેંબ અથવા બારદાનો અને એવો માલ અથવા ચીજવસ્તુઓ લઈ જવા માટે ઉપોગમાં લેવાહેલા પ્રાણીઓ, વાહનો, જવયાનો કે હેરહેરનાં ક્રમન્યાની પ્રાણીઓ, અને જોઈ માલે જનાવેવામાં વધુશેલ્યા કોઈ સાથીના કે થૈ જીવનામગ્રી સરકાર દાખલ કરવાનો હુકમ પણ કરી શકશે.

જુના અને શિક્ષા. (૪)

ધરપકડ
કરવાનો
સત્તા.

૯. (૧) આ અર્થો કરેલા નિયમોથી વિભિન્ન અધિકારીને એમ માનવાને કારણું હેઠળ કોઈ વિકિત આ અધિનિયમ હેઠળ શિક્ષાને પાત્ર છ તો તે, તે વિકિતની ધરપકડ કરી શકાયે.

(૨) આ અધિનિયમ અથવા તે હેઠળ કરેલા કોઈ નિયમો હેઠળનો કોઈ ગુનો કરી હોવાનો જેના ઉપર આચેંસ અથવા વાજબી શક હોય તે વિકિત આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલા નિયમોથી વિભિન્ન અધિકારી કોઈ ઉત્પાદ-શુલ્ક અધિકારી માંગે, ત્યારે પોતાનું નામ અને નિવાસસ્થાન જતાવવાની ના પાડે અથવા જે જોઈ હોવાનું મૌનવાને એવા અધિકારીને કારણું હોય એવું નામ કે નિવાસસ્થાન જતાવે, તો તેનું તાત્ત્વ અને નિવાસસ્થાન નિયત કરી શકાય તે માટે તે અધિકારી તેની ધરપકડ કરી શકશે.

૧૦. (૧) આ અન્યથી કરેલા નિયમોથી વિભિન્ન અધિકારી કોઈપણ ઉત્પાદ-શુલ્ક અધિકારીને આ અધિનિયમના હિન્સાની કાર્યવાહી હુનું માટે પોતે ફરતો હોય તે ત્યાંથી પુરુષ આપણું માટે અથવા કોઈ દસ્તાવેજ અથવા અન્ય કોઈ વસ્તુ રણું કરવા માટે જેની હાજરી પોતાને જરૂરી હોગે તેવી કોઈ વિકિતને સમન્સથી બોલવવાની સત્તા રહેશે.

(૨) પેટા-ક્વામ (૧) હેઠળ દસ્તાવેજો કે અન્ય વસ્તુઓ રણું કરવા માટેનો સમન્ય આમુક નિર્દિષ્ટ દસ્તાવેજો કે વસ્તુઓ રણું કરવા માટે અથવા જે તે વિકિતના કરજામાંના કે નિયત્રણ હેઠળના ચૌકસ પ્રકારના તમામ દસ્તાવેજો કે વસ્તુઓ રણું કરવા માટે કાઢી શકશે.

(૩) એ રીતોનું સમન્યથી બોલવવાહેલ તમામ વિકિતાઓ તેવા અધિકારી આદેશ એપે તે પ્રાણું જેતે અથવા કોઈ અધિકારી એકનાટ મારણન લાભરરહેલા રહેલા બંધારેલ રહેશે અને એ રીતોનું સમન્સથી બોલવવાહેલ તમામ વિકિતાઓ જે વિષય માટે તેમનો તાત્ત્વાચારીના આવી હોય તે વિષય એપે સત્તે હિન્દીકાં જલ્દીબા અથવા જરૂરી હોય તે બાળતનો નિવેદનો કરવાનો અને તેવા દસ્તાવેજો અને અન્ય વસ્તુઓ રણું કરવા બંધારેલ રહેશે:

પ્રદેશું દીવાની કાર્યશીલ અધિનિયમ, ૧૯૦૮ની ક્વામ ૧૩૨ અને ૧૩૩ હેઠળની મુક્તિયો આ ક્વામ હેઠળ જાને રહેલા માટેના આદેશોને વાગું પહોંચો.

સન
૧૯૦૮
ના
પદો.

પ્રદેશું દીવાની કાર્યશીલ અધિનિયમ, ૧૯૦૮ની ક્વામ ૧૩૨ અને ૧૩૩ હેઠળની મુક્તિયો આ ક્વામ હેઠળ જાને રહેલા માટેના આદેશોને વાગું પહોંચો.

સન
૧૯૦૮
ના
પદો.

પ્રદેશું દીવાની કાર્યશીલ અધિનિયમ, ૧૯૦૮ની ક્વામ ૧૩૨ અને ૧૩૩ હેઠળની મુક્તિયો આ ક્વામ હેઠળ જાને રહેલા માટેના આદેશોને વાગું પહોંચો.

સન
૧૯૦૮
ના
પદો.

૧૧. સીમા શુલ્ક અને કેન્દ્રીય ઉત્પાદ શુલ્કના તમામ અધિકારીઓને અને આ અર્થ નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તેવા, કેન્દ્ર સરકારના અન્ય અધિકારીઓને અને તમામ પોલીસ અધિકારીઓને અને જમીન મહેસૂલને વસુલાતમાં રોકાયેલા તમામ અધિકારીઓને, આથી, આ અધિનિયમનો અમલ કરવામાં મદદ કરવા માટે, ઉત્પાદ શુલ્ક અધિકારીઓને સત્તા આપવામાં તેમજ ફરમાવવામાં આવે છે.

ઉત્પાદ શુલ્ક
અધિકારી-
ઓને મદદ
કરવાનું
અધિકારીઓ
માટે જરૂરી
છે.

૧૨. આ અધિનિયમની જોગવાઈઓનું અથવા તે હેઠળ કરેલા નિયમાનું ઉલ્લંઘન કરીને, જમીન ઉપર શુલ્કપાત્ર માલ બનાવવામાં આવતો હોય, તો તે જમીનના દરેક માલિક કે તેના કબજેદાર અને એવા કોઈ માલિકનો કે કબજેદારનો, તે જમીનનો વહીપટ કરનાર, એજન્ટ, વાજબી કારણે હોય તે સિવાય, તે હકીકત પોતાની જાણમાં આવે કે તરત જ કોઈ મેન્જિસ્ટ્રેટને અથવા ઉત્પાદ શુલ્ક, સીમા-શુલ્ક, પોલીસ કે જમીન મહેસૂલ ખાતાના કોઈ અધિકારીને, એવો શુલ્કપાત્ર માલ બનતો હોવા અંગે જાણ કરવા બંધાગેલો રહેશે.

જમીનના
માલિકનો
અથવા તેના
કબજેદારોએ
પ્રતીબંધિત
શુલ્કપાત્ર
માલ બનતો
હોવાની જાણ
કરવા એન્ટ.

૧૩. આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ અથવા તે હેઠળ કરેલા કોઈ નિયમો વિરુદ્ધના કોઈ ગુના અંગે જમીનના કોઈ માલિક કે તેના કબજેદાર અથવા એવા કોઈ માલિકનો કે કબજેદારનો તે જમીનનો વહીપટ કરનાર કોઈ એજન્ટ જાણીયુંને મૂક સંમત આપે, તો તે, એવા દરેક ગુના માટે છ મહિના સુધીની મુદતની કેદની અથવા પાંચસે રૂપયા સુધીના દંડની શિક્ષાને અથવા તે બન્ને શિક્ષાને પાત્ર થશે.

ગુનાઓ
અંગે મૂક
સંમતિ માટે
શિક્ષા.

સન ૧૮૮૮ ૧૪. આ અધિનિયમ હેઠળ અથવા તે હેઠળ કરેલા કોઈ નિયમો હેઠળ કરેલી તમામ ધરપકડ અને જડતી, હોન્નારી કાર્યરીતિ અધિનિયમ, ૧૮૮૮ હેઠળની અનુકૂળે જડતી અને ધરપકડ અંગેની તે અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર કરવી જોઈશે.

કેવી રીતે
જડતી અને
ધરપકડ કરવી
તે બાબત.

૧૫. (૧) આ અધિનિયમ હેઠળ ધરપકડ કરાગેલી દરેક વ્યક્તિને, એ રીતે ધરપકડ કરાગેલી વ્યક્તિઓને મેન્જિસ્ટ્રેટ સમકા મોકલવાને અધિકૃત સૌથી નજીકના ઉત્પાદ શુલ્ક અધિકારી પાસે અથવા વાજબી અંતરની અંદર એવા કોઈ ઉત્પાદ શુલ્ક અધિકારી ન હોય, તો સૌથી નજીકના પોલીસ સ્ટેશનના ઈન્ચાર્જ અધિકારી પાસે, વિના વિલંબ મોકલી આપવી જોઈશે.

ધરપકડ
કરાગેલી
વ્યક્તિઓ
અંગે વ્યવસ્થા.

(૨) પેટા-કલમ (૧) હેઠળ નેની સમક્ષ કોઈ વ્યક્તિને મોકલવામાં આવી હોય તે પોલીસ સ્ટેશનોનો હવાબો ધરાવના અધિકારીઓ, હકુમત ધરાવતા મેન્જિસ્ટ્રેટ સમકા હાજર થવા માટેના જમીન ઉપર તે વ્યક્તિને છોડવી જોઈશે અથવા જમીન આપવામાં કસુર થયે, તેને વિના વિલંબ, એવા મેન્જિસ્ટ્રેટની કસ્ટડીમાં મોકલી આપવી જોઈશે.

ઉત્પાદ શુલ્ક
અધિકારીઓ
પાસે મોકલી
આપવામાં
જાવેલી ધર-
પકડ કરાગેલી
વ્યક્તિઓ
સામે તેઓએ
કેવી રીતે
તપાસ કરવી
તે બાબત.

સન ૧૮૮૮ (૨) પેટા-કલમ (૧)ના હેઠું માટે, તે ઉત્પાદ શુલ્ક અધિકારી, કોઈ પોલીસ અધિકારીની ગુનાની તપાસ કરતી વખતે, કોઈ પોલીસ સ્ટેશનોનો હવાબો ધરાવતા અધિકારી, હોન્નારી કાર્યરીતિ અધિનિયમ, ૧૮૮૮ હેઠળ ને સત્તા વાપરી શકે અને તે જોગવાઈઓને તે આધીન રહેશે તે સત્તા વાપરી શકે અને તેવી જોગવાઈઓને આધીન રહેશે:

પરંતુ—

(૩) ઉત્પાદ શુલ્ક અધિકારીનો એવો અભિપ્રાય થાય કે આરોપી સામે પૂરતો પુરાવો અથવા તેના ઉપર શક લાવવા માટે વાજબી કારણ નથી, તો ફરમાવવામાં આવે, તો અને ત્યારે, હકુમત ધરાવતા મેન્જિસ્ટ્રેટ સમકા હાજર થવા માટેનું તેઓ આદેશ કરે તે પ્રમાણેનું, જમીના સહિતનું કે તે ઈન્ચાર્જ, બોન્ડ આરોપી કરી આપે એટલે, તેમણે તેને છોડવો જોઈશે અથવા એવા મેન્જિસ્ટ્રેટની કસ્ટડીમાં મોકલી આપવો જોઈશે.

(૪) ઉત્પાદ શુલ્ક અધિકારીને એમ જાણ્ય કે આરોપી સામે પૂરતો પુરાવો અથવા તેના ઉપર શક લાવવા માટે વાજબી કારણ નથી, તો ફરમાવવામાં આવે, તો અને ત્યારે, હકુમત ધરાવતા મેન્જિસ્ટ્રેટ સમકા હાજર થવા માટેનું તેઓ આદેશ કરે તે પ્રમાણેનું, જમીના સહિતનું કે તે ઈન્ચાર્જ, બોન્ડ આરોપી કરી આપે એટલે, તેમણે તેને છોડવો જોઈશે અને તેણે, પોતાના સત્તાવાર ઉપલા અધિકારીને કેસની તમામ વિગતોના સંપૂર્ણ રિપોર્ટ કરવો જોઈશે.

(૩) કવમ ૧૫ અથવા આ કવમ હેઠળની કોઈ સત્તા વાપરતા તમામ અધિકારીઓએ, ધરપકડ કરાયેલી અને કસ્ટડીમાં રખાયેલી દુરેક વ્યક્તિને, ધરપકડના સ્થળોથી મેજિસ્ટ્રેટના ન્યાયાલય સુધી જવા માટેનો જરૂરી સમયબાદ કરતાં, તેને એવી રીતે ધરપકડ કર્યાના ચોલીસ કલાકની મુદ્દતની અંદર નજીકમાં નજીકના મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવે તેમ પોતાની સત્તા વાપરવી જોઈશે.

ઉત્પાદ શુલ્ક
અધિકારીએ
કરેલી
ગ્રાસદાયક
જડતી,
જડતી, વરોરે.

૧૭. (૧) આ અધિનિયમ હેઠળ અથવા તે હેઠળ કરેલા નિયમો હેઠળ સત્તા વાપરતો ને અધિકારી—

(ક) શક વાવવા માટેના વાજબી કારણ વિના કોઈ સ્થળ, વાહન કે જવાયાનની જડતી બે કે બેવડાવે.

(ખ) કોઈ વ્યક્તિને ગ્રાસદાયક અને બિન-જરૂરી રીતે આટકમાં ચાલે, તેની જડતી બે કે તેની ધરપકડ કરે;

(ગ) આ અધિનિયમ હેઠળ સરકાર દ્વારા થવાને પાત્ર કોઈ વસ્તુની જરૂરી કે જડતીને બધાને કોઈ વ્યક્તિની જંગમ મિલકત ગ્રાસદાયક અને બિન-જરૂરી રીતે જરૂર કરે;

(ધ) પોતાની ફરજ બજવવા માટે, કોઈ વ્યક્તિને ધાનિ પહોંચે તેવું અન્ય કોઈ ફૂલ્ય કરવું આવશ્યક હોવાનું માનવાને કારણ હોય તે સિવાય, એવા અધિકારી તરીકે એવું કોઈ ફૂલ્ય કરે;

તેવા કોઈ અધિકારી, એવા દરેક ગુના માટે બે હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની શિક્ષાને પાત્ર થશે.

(૨) કોઈ વ્યક્તિ જાણીબુઝીને અને દ્રોષપુર્વક ખોટી માહિતી આપીને, આ અધિનિયમ હેઠળ ધરપકડ કરાવે કે જડતી બેવડાવે, તો તે વ્યક્તિ, બે વર્ષ સુધીની મુદ્દતની કેટની અથવા બે હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની શિક્ષાને અથવા તે બન્ને શિક્ષાને પાત્ર થશે.

ફરજ
ઉપરના
ઉત્પાદ શુલ્ક
અધિકારીની
કાર્યચુનિ.

૧૮. કોઈ ઉત્પાદ શુલ્ક અધિકારીએ, પોતાના ઉપવા અધિકારીની સ્પેષ્ટ વેખિત પરવાનગી મેળવ્યા વિના અથવા એવા ઉપવા અધિકારીને પોતાના ઈરાદાની બે મહિનાની વેખિત નોટિસ આપ્યા વિના અથવા અન્ય કાયદેસરના કારણ નિના, તેઓ પોતાના લોહાની ફરજો બજવવાનું બંધ કરે અથવા તે બજવવાનો ઈન્કાર કરે અથવા તે ફરજો બજવવામાંથી પોતે ફૂર રહે, તો તે, ત્રણ મહિનાના સુધીની મુદ્દતની કેટની અથવા ત્રણ મહિનાના પગાર સુધીના દંડની શિક્ષાને અથવા તે બન્ને શિક્ષાને પાત્ર થશે.

પૂર્ક જોગવાઈઓ

નિયમો
કરવાના
સત્તા.

૧૯. (૧) આ અધિનિયમના હેતુઓ સિધ્ય કરવા માટે, કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્યપત્રમાં જહેરનામા દ્વારા નિયમો કરી શકશે.

(૨) ખાસ કરીને અને પૂર્વવર્તી સત્તાની વ્યાપકતાને બાધ આવ્યા વિના, એવા નિયમોથી—

(૧) આ અધિનિયમ હેઠળ વેવાના શુલ્કની આકારની અને વસૂલાત, આ અધિનિયમ હેઠળ ફરજો બજવવનારા સત્તાઅધિકારીઓ, ચુકવણીની ફરજ પાડતી નોટિસોની ભજવણી, શુલ્ક ચુકવવાની રીત અને વણુચુકવાયેલ શુલ્કની વસૂલાત માટે જોગવાઈ કરી શકશે;

(૨) જે તે હેતુ માટે મંજૂર કરેલ જમીન કે જગા ઉપર હોય તે સિવાય, શુલ્કપાત્ર માલ અથવા તેના કોઈ અંગભૂત ભાગો અથવા ઘટક તત્વો અથવા તે રાખવાના પાત્રો બનાવવા ઉપર અથવા તે બનાવવાની કોઈ પ્રક્રિયા ઉપર પૂર્ણતઃ અથવા કેન્દ્ર સરકારને યોગ્ય લાગે તેવા અપવાદો સાથે અથવા એવી શરતોને અધીન, પ્રતિબંધ મૂકી શકશે;

(૩) શુલ્કપાત્ર માલ જયાં સંગ્રહવામાં કે બનાવવામાં સાચ્ચો હોય અથવા જયાં તેના ઉપર ઉત્પાદનની કે બનાવવાની કોઈ પ્રક્રિયા કરવામાં આવી હોય તે સ્થળોથી તેને ખેડેડવાનું અને કોઈ લાઈસન્સ ધરાવનાર વ્યક્તિની જગા અથવા વેરાપાત્ર માલ રાખવાની વાગ્ય અથવા કોઈ બજાર સુધી કે તાંથી માલની હેરફેરનું નિયમન કરી શકશે;

(૪) આ અધિનિયમ હેઠળ વેવાનું શુલ્ક યોંય રીતે વેવું અને વસૂલ કરવું જરૂરી હોય તેટલા અંશે, શુલ્કપાત્ર માલ અથવા તેના કોઈ અંગભૂત ભાગો અથવા ઘટક તત્વો અથવા તે રાખવાના પાત્રોના ઉત્પાદન કે બનાવટ, અથવા ઉત્પાદન કે બનાવટની કોઈ પ્રક્રિયા, તેના કબજા અને સંગ્રહનું નિયમન કરી શકશે.

(૫) આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલા કોઈ નિયમોના અમલની દેખરેખ માટે, ઉત્પાદ શુલ્ક અધિકારીઓ નીમવાની જોગવાઈ કરી શકશે;

(૬) કોઈ બનાવનારને અથવા વખારના લાઈસન્સદારને આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલા નિયમોના અમલની દેખરેખ માટે નીમેલા ઉત્પાદશુલ્ક અધિકારીઓ માટે તેના કારખાના અથવા વખારની હઠની અંદર રહેવાની સગવડ આપવા ફરમાવી શકાશે અને એવી સગવડનું ઘાણ છરાવી શકાશે,

(૭) વેરાપાત્ર માલ રાખવાની વખારો નક્કી કરવા, તે અંગે લાઈસન્સ આપવા, તેની વ્યવસ્થા અને દેખરેખ માટે અને એવી વખારોમાં શુલ્કપાત્ર માલ ભરવા અને ત્યાંથી તેને બદ્ધ જવામાં અથવા એક વેરાપાત્ર માલ રાખવાની વખારમાંથી બીજામાં શુલ્કપાત્ર માલની હેરફેર કરવામાં અનુસરવાની કાર્યરીતિ માટે જોગવાઈ કરી શકાશે;

(૮) લાઈસન્સ હેઠળ બનાવવામાં આવેલ ઉત્પાદ શુલ્કપાત્ર માલ, લાઈસન્સ હેઠળ આધાત કરવામાં આવેલ પદાર્થો અને આ અધિનિયમ હેઠળ માલ ઉપર શુલ્ક ચુકવવામાં આવ્યું હોય અથવા જે માલ શુલ્ક મુક્ત હોય તે માલ જુદ્દે પાડવા માટે જોગવાઈ કરી શકાશે;

(૯) આ અધિનિયમ હેઠળ નાખવામાં આવેલ શુલ્ક યોગ્ય રીતે વેણું અને વસૂલ કરવું જરૂરી હોય તેટલે અંશે (પોતાના ડિસાબે અથવા દ્વારાબો કે કમિશન એન્નટો તરીકે) માલ બનાવવા, સંગ્રહવા, કે વેચવામાં રોકાયેલ વ્યક્તિઓ ઉપર, માહિતી આપવાની, રેકર્ડ રાખવાની અને પત્રકો આપવાની ફરજ નાંખી શકાશે અને એવી માહિતીન૊ પ્રકાર અને એવા રેકૉર્ડ તથા પત્રકોના નમૂના, તેમાં જાણવાની વિગતો અને તેની ખરાઈ કરવાની રીત છરાવી શકાશે;

(૧૦) હ્યાવવામાં આવે તે પ્રકારનાં અને તે રીતે ચોંટાડેલા બેન્ડરોલ, સ્ટેમ્પ અથવા બેબ્લવવાળા છરાવેલા પાત્રોમાં હોય તે સિલ્વાય, શુલ્કપાત્ર માલ વેચવો નહિ અથવા તે વેચવાની દરખાસ્ત કરવી નહિ અથવા તે વેચવા માટે રાખવો નહિ અન્યું ફરમાવી શકાશે;

(૧૧) લાઈસન્સો અને હેરફેર માટેની પરમિટો કાઢવા માટે અને તે માટે કંઈ ફી બેવાની હોય તો તે માટે જોગવાઈ કરી શકાશે;

(૧૨) શુલ્ક વસૂલ કરવાના હેનુ માટે શુલ્કપાત્ર માલ, ખાનન્ટ, યંત્રસામગ્રી અથવા સામગ્રી ટાંચમાં બેવાની જોગવાઈ કરી શકાશે;

(૧૩) જેને અંગે આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલા કોઈ નિયમનો ભંગ કરવામાં આવ્યો હોય તેથી શુલ્કપાત્ર માલ સરકાર દાખલ કરવા માટે તેમજ જેના વડે સદરહું ભંગ કરવામાં આવ્યો હોય તે આલોખાવ, ઔપષ્ઠી અથવા પદાર્થો અને એ માલ અથવા વસ્તુઓનાં પાત્ર, પેકેજ અથવા બારટાન અને એ માલ અથવા વસ્તુઓ બદ્ધ જવા માટે ઉપયોગમાં બેવાયેલા પ્રાણીઓ, વાહનો, જલવાનો અથવા હેરફેરના બીજા સાધનો અને એવો માલ બનાવવામાં ઉપયોગમાં બેવાયેલા સાધનો અથવા યંત્રસામગ્રી સરકાર દાખલ કરવા માટે પણ જોગવાઈ કરી શકાશે;

(૧૪) આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલા કોઈ નિયમના ભંગ માટે બે હજાર રૂપિયાથી વધુ ન હોય તેટલો દંડ બેવાની જોગવાઈ કરી શકાશે;

(૧૫) એવી રીતે સરકાર દાખલ કરવા અને એવો દંડ કરવા સંબંધી કાર્યરીતિ, જેટલે ચુંચી ચોક્કસ વર્ગના ઉત્પાદ શુલ્ક અધિકારીઓ, એવી રીતે તે માલ સરકાર દાખલ કરવાનું અથવા દંડ છરાવી શકે તેટલી વધુમાં વધુ મર્યાદા, આવા અધિકારીઓના હુકમો સામેની આપીએ અને તેનાથી કોઈ ઉચ્ચ અધિકારી દ્વારા તે હુકમોની ફરતપાસ, આવી આપીએ અને ફરતપાસ માટેની સમય મર્યાદા અને જાપ કરેલ માલ અને વસ્તુઓના નિકાલ માટે જોગવાઈ કરી શકાશે;

(૧૬) આ અધિનિયમ અથવા તે હેઠળ કરેલા નિયમો વિરુદ્ધના ગુનાની અથવા તે હેઠળની નુમદીયારીઓની માંદવાળ કરવા અધિકાર આપી શકાશે અને તેનું નિયમન કરી શકાશે અને નમૂનાલેવા અથવા તે કારખાનાઓમાં ઉત્પન્ન કરેલા કોઈ પદાર્થનું પરીક્ષણ કરવા માટે જોગવાઈ કરી શકાશે અને આ અધિનિયમ હેઠળ નાખવામાં આવેણું શુલ્ક યોગ્ય રીતે વેણું અને વસૂલ કરવું જરૂરી હોય તેટલે અંશે શુલ્કપાત્ર માલના ઉત્પાદન, સંગ્રહ, વેચવા અથવા હેરફેર માટે ઉપયોગમાં બેવાયેલ કોઈ સ્થળ, વાહન કે જલવાનની તપાસણી અથવા ઝડપી માટે જોગવાઈ કરી શકાશે;

(૧૭) ભેન્ટ્ર સરકારના અભિપ્રાય મુજબ વેપારના હિતમાં કે જેલ હિતમાં મુક્તિ આપવાનું જરૂરી હોય, ત્યારે કોઈ શુલ્કપાત્ર માલને, આ અધિનિયમ હેઠળ નાંખેવ સમગ્ર શુલ્કમાંથી અથવા તેના કોઈ ભાગમાંથી મુક્તિ આપી શકાશે;

(૨૦) આકારલી માટે અનુસૂચિની કોઈ ખાસ બાગત હેઠળ આવતી બનાવટોનાં નામની યાદીઓ અને વર્ણના રાજ્યગ્રમાં જાહેર કરી શકાશ અથવા તેમની બનાવટ, હેરફર અને વહેંચાણના નિયમન માટે તે તેમ જાહેર કરી શકશે;

(૨૧) આ કલમ હેઠળ કેન્દ્ર સરકારે કરેલા કોઈ નિયમમાંથી ઊભી થતી પૂરક બાબતો માટે લેખિત સૂચનાઓ આપોને જેગવાઈ કરવા માટે ચોક્કસ વર્ગોના ઉત્પાદ શુદ્ધ અધિકારીઓને અધિકાર આપી શકશો;

(૩) આ અધિનિયમ હેઠળના કોઈ નિયમનો જે ભાગ કલમ ૭ હેઠળ મળું ગુનો હોય તેવા ભાગ માટે કોઈ માલ સરકાર દ્વારા કરવાની અથવા દંડની શિક્ષા કરવવામાં આવી હોય ત્યારે તે કલમ હેઠળ સંબંધિત વિકિત ઉપર ફોજદારી કાર્યવાહી ચલાવવામાં આવશે નહિ.

(૪) આ કલમ હેઠળ કરેલા દરેક નિયમને, તે કરવામાં આવે તે પછી બનતી વરાએ સંસદનું સત્ર ચાલુ હોય ત્યારે સંસદના દરેક ગૃહ સમકા એકજ સત્રમાં અથવા લાગ્વલગાટ બે કે વધુ સત્રમાં મળીને કુલ વીસ દિવસની મુદ્દત સુધીભૂદ્ધિ જોઈશે અને ઉપર્યુક્ત સત્ર કે લાગ્વલગાટ સત્રો પછી તરત આવતું સત્ર પુરુ થયાં પહેલાં બન્ને ગૃહો તે નિયમમાં કોઈ ફેરફાર કરવા સમત થાય અથવા બન્ને ગૃહો એમ સંમત થાય કે નિયમ કરવો જોઈએ નહિ, તો તે નિયમ, ત્યાર પછી, યચાપ્રસંગ, એવા ફેરફાર કરેલા સ્વરૂપમાં જ અમલાં રહેશે અથવા અમલાં રહેશે નહિ; પરંતુ એવો કોઈ ફેરફાર થવાથી અથવા તે રદ થવાથી, તે નિયમ હેઠળ આગાઉ કરેલા કોઈ કાર્યની કાયદેસરતને બાધ આવશે નહિ.

દાવાઓને
બાધ અને
દાવાઓની
તથા અન્ય
કાનૂની કાર્ય-
વાહીની
મુદ્દત.

૨૦.(૧) આ અધિનિયમ હેઠળ શુદ્ધભૂદ્ધિ કરેલા કોઈ હુકમ અંગે અથવા શુદ્ધભૂદ્ધિ કરેલા કોઈ કાર્ય અથવા તે કરવાના હુકમ અંગે વસુલ કરનારી સરકાર સામે અથવા કોઈ અધિકારી સામે કોઈ દાવો અથવા અન્ય કાનૂની કાર્યવાહી થઈ શકશે નહિ.

(૨) દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થાય ત્યારથી અથવા જેના અંગે ફરિયાદ હોય તે કાર્ય અથવા હુકમની તારીખથી છ મહિના વીત્યા પછી, આ અધિનિયમ હેઠળ કોઈ કાર્ય કરવા માટે અથવા તે કરવાના હુકમ માટે, વસુલ કરનારી સરકાર સામે અથવા કોઈ અધિકારી સામે કોઈ દાવો, ફોજદારી કામ અથવા અન્ય કાનૂની કાર્યવાહી થઈ શકશે નહિ.

૨૧. કરવા
બાબત અને
અપવાદ.

૨૧. આ અધિનિયમના આરંભની તરતજ પહેલાં કોઈ રાજ્યમાં આ અધિનિયમને તત્ત્વમાન કોઈ કાયદો અમલમાં હોય, તો તે, આથી ૨૧ કરવામાં આવે છે;

પરંતુ આ અધિનિયમ સાથે અસરંગત ન હોય તેટલે અંથી આથી ૨૧ કરેલ કોઈ કાયદા હેઠળ કરેલા તમામ નિયમો, કાઢેલાં જાહેરનામા, આપેલાં લાઈસન્સો અથવા પરમિટો અને મળેલી સત્તા આ અધિનિયમ હેઠળ અને આથી તે અથે અધિકૃત સત્તાપિકારી દ્વારા અનુક્રમે તે કરવામાં કાઢવામાં આપવામાં આવેલ હોય અથવા મળેલ હોય તેમ, તેવી જ રીતે અમલી અને અસરકર્તા રહેશે.

અનુસૂચિ

(જુઓ કલમ ૩)

બાબત શુદ્ધ પાત્ર માલનું વર્ણન
ક્રમાંક

શુદ્ધનો દર

અધિકારીય બનાવટો

૧. એવોપેથિક ઔપધીય બનાવટો—

(૧) સામાન્ય આલોહોલવાળી પીણાં તરીકે ન વાપરી શકાય
તેવી આલોહોલવાળી ઔપધીય બનાવટો—

(૨) પેટન્ટ અથવા પ્રોપ્રાયટરી ઔપધીય

(૩) અન્ય

કિમત પ્રમાણે વીસ ટકા અથવા શુદ્ધ આલો-
હોલ અંશના વિટર દીઠ છ રૂપિયા અને સાઈ
પેસા, એ બેમાંથી જે વધુ હોય તે.

શુદ્ધ આલોહોલ અંશના વિટર દીઠ છ રૂપિયા
અને સાઈ પેસા.

બાબત શુલ્કપાત્ર માલનું વર્ણન
કુમાર્ણક

શુલ્કનો દર

(૨) સામાન્ય આલોહોલવાળાં પીણાં તરીકે વાપરી શકાય તેવી આલોહોલવાળી ઔપધીય બનાવટો—

કિંમત પ્રમાણે વીસ ટકા અથવા શુલ્ક આલોહોલ અંશના એક લિટર દીઠ તેર રૂપિયા અને વીસ પેસા, એ બે માંથી જે વધુ હોય તે.

(૩) અન્ય

કિંમત પ્રમાણે વીસ ટકા અથવા શુલ્ક આલોહોલ અંશના લિટર દીઠ બાવન રૂપિયા અને એંશી પેસા, એ બે માંથી જે વધુ હોય તે.

(૩) આલોહોલ વગરની પણ કેફી ઔપધ અથવા કેફી પદાર્થવાળી ઔપધીય બનાવટો.

કિંમત પ્રમાણે વીસ ટકા

૨. આશ્રૂર્દિષ્ટ, યુનાની અથવા અન્ય દેશી ચિકિત્સા પદ્ધતિની ઔપધીય બનાવટો—

કંઈ નહિ.

(૧) સામાન્ય આલોહોલવાળા પીણાં તરીકે ન વાપરી શકાય તેવી, સ્વ-ઉત્પાદિત આલોહોલવાળી ઔપધીય બનાવટો.

શુલ્ક આલોહોલ અંશના લિટર દીઠ એક રૂપિયા અને પંચાતેર પેસા.

(૨) સામાન્ય આલોહોલવાળાં પીણાં તરીકે વાપરી શકાય તેવી, સ્વ-ઉત્પાદિત આલોહોલવાળી ઔપધીય બનાવટો.

શુલ્ક આલોહોલ અંશના લિટર દીઠ બાવન રૂપિયા અને એંશી પેસા.

(૩) ડિસ્ટીલેશનથી તૈયાર કરેલાં આલોહોલવાળાં અથવા જેમાં આલોહોલ ઉમેરવામાં આવ્યો હોય તેવાં અન્ય તમામ ઔપધીય.

કિંમત પ્રમાણે વીસ ટકા.

૩. આલોહોલવાળી હોમિયોપેથિક બનાવટો

શુલ્ક આલોહોલ અંશના લિટર દીઠ તેર રૂપિયા અને વીસ પેસા.

પ્રસાધનીય બનાવટો

૪. આલોહોલ અથવા કેફી ઔપધ અથવા કેફી પદાર્થવાળી પ્રસાધનીય બનાવટો.

કિંમત પ્રમાણે સો ટકા અથવા શુલ્ક આલોહોલ અંશના લિટર દીઠ તેર રૂપિયા અને વીસ પેસા એ બેમાંથી જે વધુ હોય તે.

સ્પષ્ટીકરણ ૧.—“પેટન્ટ અથવા પ્રોપ્રાયટરી ઔપદ્વા” એટલે એવી કોઈ ઔપધીય બનાવટ કે જેના ઉપર અથવા બેને ઉપર એવું નામ હોય કે જે કેન્ટ્રો સરકારે રાજ્યપત્રમાં આ અર્થ જાહેર કરેલા કોઈ ઔપદ્વા સંગ્રહ સુત્ર સંહિતા અથવા અન્ય પ્રકાશનેમાંના કોઈ આલ્યાસ-લેખમાં નિર્દિષ્ટ કરેલ ન હોય અથવા એવું નામ હોય કે જેના ઉપર કોઈ બાન્ડનું નામ, એટલે કે વ્યાપાર ચિહ્ન અને વ્યાપાર માલ ચિહ્નન આધિનિયમ, ૧૮૮૮^૧ ડેણનું નામ અથવા રિઝસ્ટર થેયેલ ટ્રેડ માર્ક હોય અથવા જેના ઉપર કોઈ પ્રતીક, અક્ષર-મુદ્રા, લેખલ, સહી અથવા બનાવેલ શરૂઆતી અથવા કોઈ લખાણ જેવી અન્ય કોઈ નિશાની હોય, કે જે નિશાની, વ્યાપારી કામકાજ દરમિયાન સદરહુ બનાવટ અને માલિક તરીકે અથવા અન્યથા પોતાની ઔદ્યોગના કોઈ નિર્દેશ સાથે કે તે વિના, સદરહુ નામ કે નિશાની વાપરવાના હક ધરાવનાર કોઈ વ્યક્તિ વર્ચેના સંબંધ દર્શાવવાના હેતુ માટે અથવા તે સંબંધ દર્શાવાય તે માટે તે ઔપધીય બનાવટનાં સંબંધમાં વપરાતી હોય.

સન
૧૯૮૮નો
૪૩મો.

સ્પષ્ટીકરણ ૨.—કોઈ વસ્તુની કિંમતના આધારે ગણવાના દરે તે વસ્તુ ઉપર શુલ્ક લેવાનું હોય ત્યારે એવી કિંમત કેન્ટ્રીય આબકારી અને મીઠા અધિનિયમ, ૧૯૪૪ની કલમ ૪ની જેગવાઈઓ અનુસાર નક્કી કરેલી કિંમત છે એમ ગણાશે.

સન
૧૯૪૪નો
૧૬૦૮.

સ્પષ્ટીકરણ ૩.—આ અનુસૂચિમાં હેતુઓ માટે કોઈ બનાવટના સંબંધમાં “શુલ્ક આલોહોલનો અંશ” એટલે ૧૫% સેન્ટીગ્રેડ પર વોલ્યુમથી ૧૦૦ ટકા ઈથાઈલ આલોહોલ રૂપે અભિવ્યક્ત બનાવટમાં ઈથાઈલ આલોહોલના અંશ.

સન
૧૯૪૪નો
૧૬૦૮.